

La humanitat dels déus

Joan-Lluís Lluís torna a sorprendre amb una proposta literària fantàstica que enfronta dialècticament les deïtats clàssiques gregues i llatines amb el Déu cristià de les religions monoteistes que les van substituir. No hi ha guanyadors ni vençuts en una batalla narrada en primera persona pel déu grec del foc Hefest, que, fugint de la fam a Grècia, s'instal·la a Sicília, únic lloc on podrà sobreviure.

En la fórmula de crònica novel·lada, el relat s'inicia explicant com després de la conversió de Constantí, els cristians es van apoderar dels imperis romà i bizantí i van matar els déus clàssics "de la manera més cruel possible: van deixar que es morissin de fam". I tot perquè les deïtats gregues i llatines s'alimentaven del fum dels animals que els ciutadans els oferien com a sacrifici. Un costum que es va anar esvanint per manca de fidels que oferissin ofrenes.

"Em dic Hefest i no vull morir", encara que "tinc fam". Amb aquesta afirmació inicia el déu del foc les seves cròniques el segle VII dels cristians, explicant com ha estat l'únic supervivent dels grans i majestuosos déus que van enlluernar les civilitzacions clàssiques caigudes. Ell es troba en una situació crítica. Ha d'espavilar-se i conèixer amb els humans per obtenir el fum dels sacrificis animals amb què s'alimenta. Precisament ell, que ha portat una vida tan agitada: és un déu coix, lleig i cornut, ja que tenia Afrodita com esposa, i ha sobreviscut a tots els altres companys de reialme espiritual. Aquesta estampa inicial permet a l'autor construir una faula cruenta tot resseguint amb Hefest els esdeveniments de la història occidental de quinze segles que el portaran fins a la incomprendible realitat actual. Hefest anirà explicant la decadència i mort dels seus companys, les di-

ficultats per contactar amb els humans i alimentar-se i la seva incomprensió en la manera d'actuar de les noves cultures occidentals.

L'única sortida que trobarà serà anar-se'n al recer de l'Etna, a Sicília, que se'l coneix amb el nom de Vulcà, el déu del foc romà. A més de les flames i laves que ell protegeix, trobarà una societat més oberta a causa de les invasions sofertes, que li permetrà conèixer amb més fluïdesa amb els humans, a qui reprimirà la violència i repressió generades per les religions monoteistes sorgides del cristianisme.

Una narració directa, amena i atractiva, que admet diferents lectures a més de les teològiques i històriques que desprèn. Les descripcions dels ambients, paisatges i personatges que envolten un déu cada vegada més

dependent dels humans per sobreviure, i que van apareixent a mesura que el pas del temps s'accelera, és un valor afegit a un relat original i fantàstic, amb moltes picades d'ullet a la reflexió moral, però també a la social i política. El diàleg i l'amistat que mantindrà amb un capellà catòlic, amb coneixements profunds i estimació per les cultures grega i llatina, és un exemple de les múltiples mirades i reflexions que ofereix el llibre.

Els dibuixos de l'artista Perico Pastor que acompanyen el text pulcre, directe, a vegades sorneguer del relat, és un altre aval de la solidesa de fons i formal del llibre de Joan-Lluís Lluís. Un autor que ja va sorprendre amb obres sòlides com ara la novel·la *El dia de l'ós* (premi Crexells 2004) i l'assaig *Conversa amb el meu gos sobre França i els francesos*. *

Joan-Lluís Lluís
va néixer a Perpinyà el 1963 i ha publicat una dotzena de títols / QUIM PUIG

LES CRÒNIQUES DEL DÉU COIX
Joan-Lluís Lluís

Editorial: Proa
Barcelona 2013
Pàgines: 216
Preu: 18 euros

ASSAIG DAVID BUENO I TORRENS

Antídoto per la tecnocràcia

La ciència i la tècnica impregnen tots els aspectes de la nostra vida, però els avenços se succeeixen a una velocitat tan vertiginosa que ningú no és capaç d'assimilar-los tots, la qual cosa podria generar una situació de monopoli d'aquests coneixements.

Una manera d'evitar-ho és a través de la divulgació de la ciència, un aspecte cultural fins fa poc força oblidat, o directament menystingut, en la nostra societat. En aquest context, Joan Borja, doctor en filologia i autor d'una vintena de llibres, ens ofereix l'assaig *Els discursos de la ciència. Joan Fuster i la democratització del coneixement*, una aproximació lingüística a les estratègies discursives que possibiliten la màxima rendibilitat

als processos de comunicació i divulgació del coneixement científic.

El material de partida és tan simple i alhora tant complex, ric i plural com els textos de Joan Fuster (1922-1992), l'assagista valencià més important del segle XX. A partir d'aquests textos, Borja proposa un marc epistemològic per a l'avaluació del llenguatge que fan servir les institucions educatives i els mitjans de comunicació, i proporciona claus eficaces en la construcció de models de llengua més útils per a la comunicació científica.

ELS DISCURSOS DE LA CIÈNCIA
Joan Borja

Editorial: Publicacions de la Universitat de València, 2013
Pàgines: 242
Preu: 15 euros

Com diu Borja, "davant l'allau de nous sabers, l'única defensa eficaç contra els riscos de la tecnocràcia (del monopoli interessat del poder científic i tecnològic) és la democratització del coneixement [...] com a premissa lògica perquè les majories puguin exercir un filtre crític regulador". Un assaig intens i ple d'erudició que proporciona un antisèptic contra l'exclusivisme de certes formes del llenguatge acadèmic, i un antídoto per despenalitzar la didàctica amena, viva i eficaç per a la popularització de la ciència. *